

ETELÄMANNERTA KOSKEVAN SOPIMUKSEN 45. KONSULTATIIVISEN KOKOUKSEN HYVÄKSYMÄT TOIMENPITEET; VOIMAANSAATTAMINEN

Etelämannerta koskevan sopimukseen (SopS 31/1984) liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan (SopS 5/1998) V liite (SopS 54/2002) koskee Etelämannereen erityissuojelualueita ja Etelämannereen erityishallinta-alueita. Liitteen 6 artiklan nojalla Etelämannerta koskevan sopimuksen konsultatiiviset osapuolet voivat hyväksyä alueen nimeämisen Etelämannereen erityissuojelualueeksi tai erityishallinta-alueeksi hyväksymällä aluetta koskevan hallintasuunnitelman. Liitteen 8 artiklan mukaan erityissuojelu- tai erityishallinta-alueiksi nimetyt tai tällaisilla alueilla sijaitsevat paikat ja muistomerkit, joilla on yleisesti tunnustettu historiallinen arvo, on merkittävä historiallisten paikkojen ja muistomerkkien luetteloon.

Ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen 3 artiklan mukaan pääsy erityissuojelualueille on kielletty, paitsi jos siihen saadaan lupa. Kansallinen viranomainen saa liitteen 7 artiklan mukaan myöntää luvan erityissuojelualueelle pääsemiseksi ja toimiin ryhtymiseksi siellä edellyttäen, että kyseistä aluetta koskevan hallintasuunnitelman vaatimuksia noudatetaan. Kansallisen viranomaisen harkintavaltaa luvan myöntämisen suhteen rajoitetaan siten konsultatiivisen kokouksen hyväksymässä hallintasuunnitelmassa asetetuilla ehdoilla.

Suomessa ympäristönsuojelupöytäkirjan velvoitteet on pantu täytäntöön lailla Etelämannereen ympäristönsuojelusta (28/1998). Lain 25 §:n mukaan lupa pöytäkirjan V liitteen mukaan erityissuojelualueeksi nimetyllä alueella liikkumiseen tai toimenpiteisiin ryhtymiseen voidaan myöntää vain, jos toiminta täyttää alueelle V liitteen mukaan vahvistetun hallintasuunnitelman vaatimukset. Lisäksi edellytetään, että ympäristöministeriö pitää rekisteriä erityissuojelualueista.

Etelämannerta koskevan sopimuksen 45. konsultatiivisessa kokouksessa 8 päivänä kesäkuuta 2023 Helsingissä hyväksyttiin yhteensä 18 Etelämannerta koskevaan sopimukseen liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan liitteen V alaista toimenpidettä ("measure"), jotka koskevat jotka koskevat ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen mukaisten erityissuojelualueiden hallintasuunnitelmia.

Ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen 6 ja 8 artiklan mukaan toimenpiteet katsotaan hyväksytyksi 90 päivän kuluttua sen Etelämannerta koskevan sopimuksen konsultatiivisen kokouksen päättymisestä, jossa se hyväksyttiin, jollei vähintään yksi sopimuksen konsultatiivinen osapuoli edellä mainitun määräajan kuluessa ilmoita tallettajalle, että se haluaa pitemmän määräajan tai ettei se voi hyväksyä toimenpidettä, ja ellei toimenpiteessä toisin määrätä.

Sihteeristö ilmoitti 10 päivänä heinäkuuta 2023, että Alankomaat on pyytänyt ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen 6(1) ja 8(2) artiklan mukaisesti määräajan pidennystä. Uusi määräaika oli ilmoituksen mukaan 6 päivänä marraskuuta 2023.

Suomen osalta Tasavallan Presidentti hyväksyi toimenpiteet 2 päivänä marraskuuta 2023. Yksikään konsultatiivinen osapuoli ei ole pyytänyt lisää aikaa toimenpiteiden hyväksymiselle eikä ole vastustanut toimenpiteitä 6 päivään marraskuuta 2023 mennessä, minkä johdosta toimenpiteiden katsotaan tulleen kansainvälisesti voimaan mainittuna päivänä.

Nyt annettavaksi ehdotetun asetuksen 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin, että toimenpiteet ovat voimassa 6 päivästä marraskuuta 2023. Pykälän 2 momentti sisältäisi tavanomaisen säännöksen toimenpiteiden kansallisesta hyväksymisestä. Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin toimenpiteiden olevan asetuksena voimassa. Asetus olisi ehdotetun 3 §:n mukaan tarkoitettu tulemaan voimaan 14 päivänä marraskuuta 2023.

Koska toimenpiteet eivät sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia tai muusta syystä eduskunnan hyväksymistä edellyttäviä määräyksiä, ja koska toimenpiteiden määräykset ovat Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 9 §:ssä tarkoitettulla tavalla yleiseltä merkitykseltään vähäisiä, toimenpiteitä ei ole tarkoitus julkaista sopimussarjassa. Voimaansaattamisasetuksen yhteydessä annetaan säädöskokoelmalain 9 §:n 2 momentin mukaisesti tieto siitä, että toimenpiteet ovat nähtävinä ja saatavissa etelämannersihteeristön ylläpitämällä internetsivustolla sekä ympäristöministeriössä, joka antaa niistä myös tietoja suomeksi ja ruotsiksi. Koska toimenpiteitä ei ole tarkoitus julkaista sopimussarjassa, ei niitä ole käännetty suomeksi tai ruotsiksi.

Edellä esitetyn perusteella esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen Etelämannerta koskevaan sopimukseen liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan liitteen V alaisista toimenpiteistä.